

Utmaningar för dricksvattenförsörjningen

Gisela Holm, Svenskt Vatten

Mälardalens långsiktiga dricksvattenförsörjning

31 maj 2016

Svenskt Vatten

Vad gör Svenskt Vatten?

Branschorganisation för vatten och avlopp i 290 kommuner

Aktiv dialog med myndigheter och politiker

Tar fram råd och riktlinjer/verktyg för medlemmarnas arbete

Driver forsknings- och utvecklingsprojekt

Tillhandahåller utbildningar och seminarier

Svenskt Vattens vision

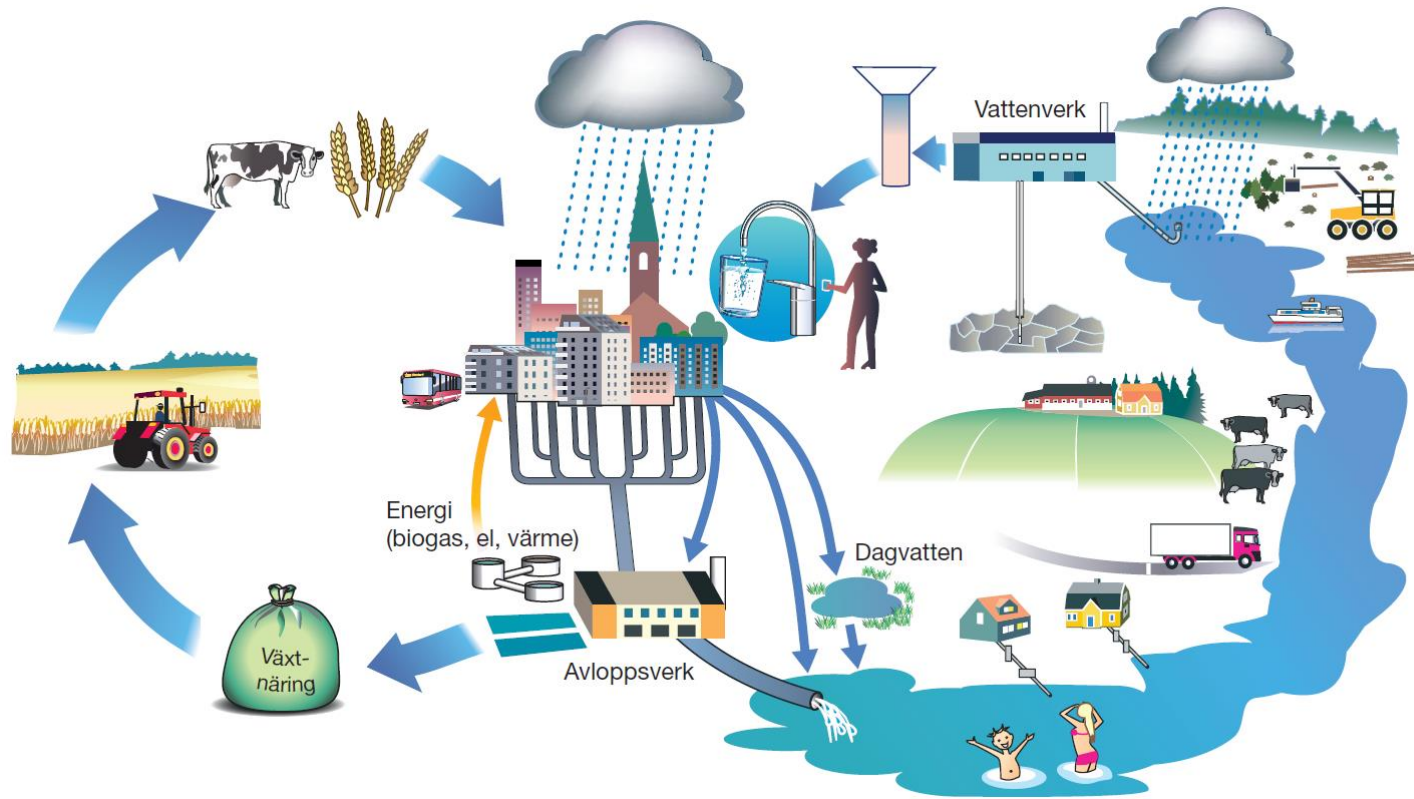
Sverige ska ha friskt dricksvatten, rena sjöar och hav och tillgång till långsiktigt hållbara vattentjänster.

Våra utmaningar

Säker
dricksvatten-
försörjning

Klimatanpassad
vattenhantering

Miljö- och resurseffektiva avloppssystem

Svenskt Vatten

Vårt värdefulla vatten

1750 vattenverk (varav
170 ytvattenverk)

Ca 8,5 milj. har kommunalt
vatten

Hälften av råvattnet
kommer från sjöar och
vattendrag (ytvatten)
och hälften från
grundvatten

Dricksvattenledningarna
räcker knappt två varv
runt jorden

Svenskt Vatten

A close-up photograph of a glass of water. The water's surface is covered in intricate, organic patterns of bubbles and ripples that form a face-like shape. The text is overlaid on this image.

**Dricksvatten är vårt viktigaste
livsmedel, men vi tar det för
givet!**

Hur ser det ut på vattenverken idag?

- Fler och fler vattenverk har tillräckligt antal mikrobiologiska barriärer (reningssteg)
- Hållbarhetsindex:
Vi har säkert vatten idag, men arbete krävs för att säkerställa hälsomässigt säkert vatten även på sikt för samtliga vattenverk

Vattentäkter och vattenskyddsområden

Grunden till ett hälsosamt dricksvatten är en ren råvara

- 💧 Kommuner och länsstyrelser fastställer vattenskyddsområden (VSO)
- 💧 1/3 av landets vattentäkter saknar fastställda VSO
- 💧 1 miljon människor får vatten från vattentäkter som helt saknar skydd
- 💧 Trögt införa VSO
- 💧 Många gamla VSO
- 💧 Konkurrerande markanvändning

Vattentäkter och vattenskyddsområden

- Dricksvattenutredningen föreslår flera åtgärder för att underlätta införande av VSO:
 - Obligatoriskt inrätta VSO för alla vattentäkter ≥ 10 m³ per dygn eller >50 personer
 - Fokus på lokala skyddsföreskrifter
⇒ Svenskt Vatten vill även se nationella regler för t.ex. bekämpningsmedel, PFAS och andra kemikalier
- Riksintressen (RI)
 - Förslag RI-utredningen: grundvattentäkter klassas som RI
 - HaV föreslår att anläggningar (vattenverk) klassas som RI

Mikroorganismer

- Norovirus vanligaste orsaken till sjukdomsutbrott
- Parasiten *Cryptosporidium* orsakat flest sjukdomsfall. Orsak: otillräckligt mikrobiologiskt barriärskydd i ytvattenverk.

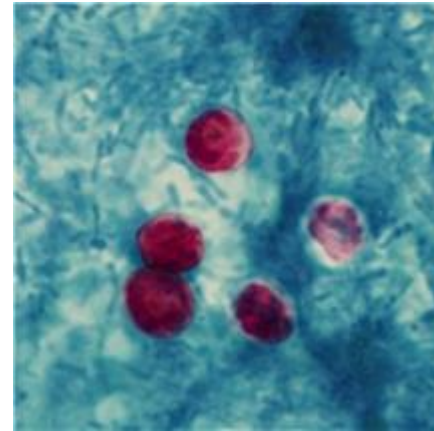
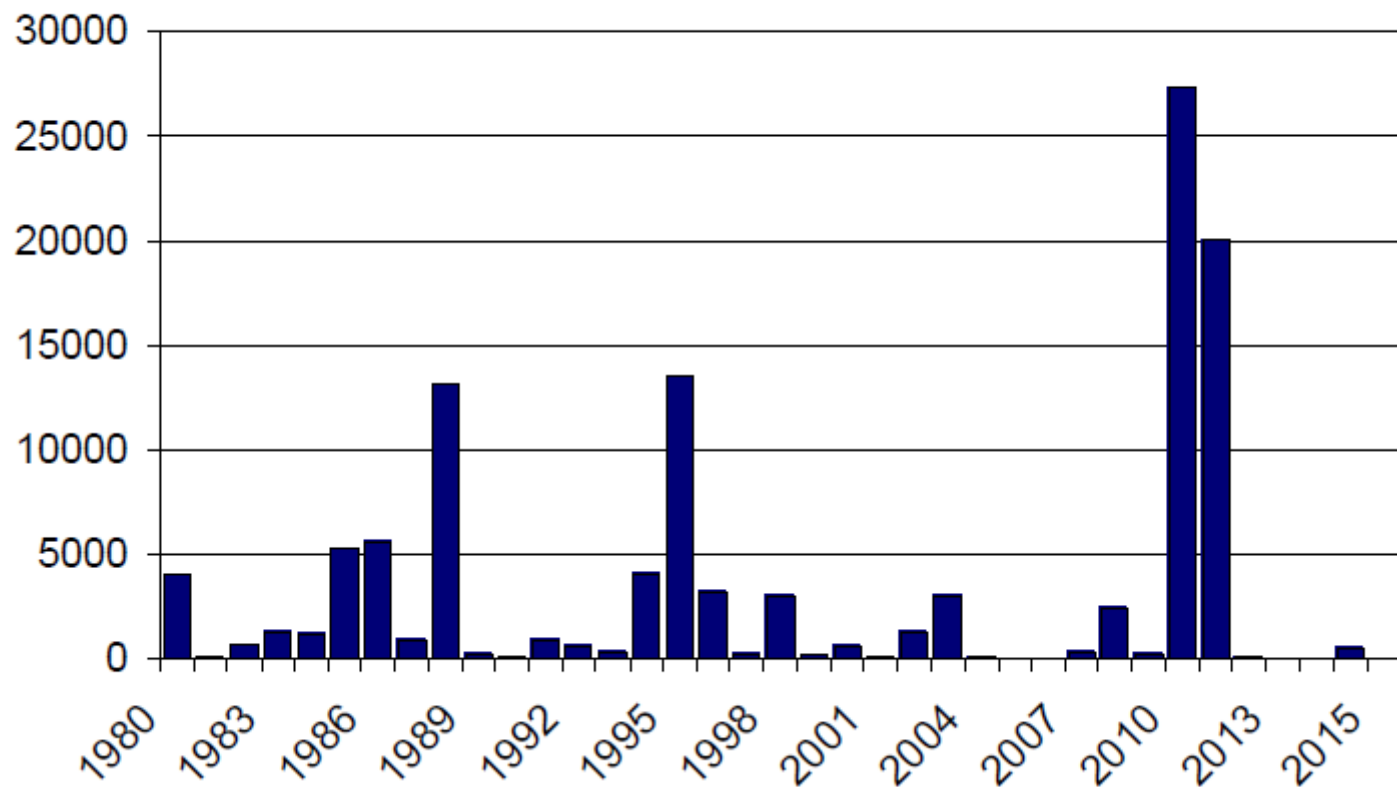

Bild: Folkhälsomyndigheten

Sjuka personer vid vattenburna sjukdomsutbrott 1980-2015

Kemikalier

- Okända kemikalier – hur fångar vi upp dem innan de orsakar problem?
- PFAS
- Utläckage från förorenad mark vid översvämningar

Klimatpåverkan

- 💧 Översvämningar
 - Kemikalier från marken
 - Humus
- 💧 Nya och fler mikroorganismer

Andra utmaningar

- 💧 Material i kontakt med dricksvatten
 - Ingen reglering på EU- eller Sverigenivå
 - Flera projekt pågår
- 💧 Underhåll av ledningsnät och vattenverk
 - 💧 Förnyelsetakt dricksvattenledningar 0,45 %.
Borde vara 0,7 %
 - 💧 Vattenverk: använd checklista som Svenskt Vatten tagit fram för besiktning

Vad behöver göras i kommunerna för att säkra dricksvattnet?

💧 Vattenskyddsområden

- Underlätta inrättandet av VSO
- Bra dialog med markägare/verksamhetsutövare och länsstyrelse tidigt i processen
- Väl genomarbetade underlag

💧 Dricksvattenrening

- Riskanalyser och långsiktig VA-planering, och resurser för att genomföra åtgärder
- Regelbunden inspektion av vattenverken
- Optimera dricksvattenrening och skaffa marginaler
- Samverka eller gå ihop i större enheter för att klara kompetensbehovet

💧 Ökad förnyelsetakt/underhåll av vattenverk och ledningsnät

Vad behöver göras nationellt sett för att säkra dricksvattnet?

Tydligare regelverk och bättre samordnad samhällsplanering

Fler och bättre skyddade vattentäkter, dvs VSO. Genomför DVU:s förslag samt inför generellt förbud att sprida kemikalier o.dyl. i primär zon

Möjliggörande av riksintresseklassning av vattentäkter Förslag: grundvatten

Forskning och utveckling

